

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 221/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovéj a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Jozefom Mochňackým, advokátom, T. G. Masaryka 14/A, Lučenec, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Oboer 11/2021 z 30. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav veci: Uznesením Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 Er 27/2014-207 z 21. decembra 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bol schválený príklep udelený súdnym exekútorom JUDr. Júliusom Rosinom v exekúcii vedenej pod sp. zn. EX 46/2014 na dražbe nehnuteľnosti konanej na Exekútorskom úrade JUDr. Júliusa Rosinu v T [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 24. septembra 2020, a to spoluvlastníckeho podielu sťažovateľky ako povinnej vo veľkosti podielu 1/2 na nehnuteľnosti bližšie špecifikovanej v predmetnom uznesení na najvyššie podanie vo výške 10 000 eur.

3. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2 Oboer 11/2021 z 30. septembra

2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) tak, že dovolacie konanie zastavil podľa § 419 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 161 ods. 2 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia uviedol, že je funkčne príslušný rozhodovať iba o dovolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacích súdov. V predmetnej veci však rozhodnutie okresného súdu, ktorým bol schválený príklep udelený súdnym exekútorom, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vydaného v rámci odvolacieho konania, čo znamená, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie podaného dovolania sťažovateľky nie je daná. Uvedená skutočnosť predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Odhliadnuc od chýbajúcej funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu, najvyšší súd k dovolacej námietke sťažovateľky týkajúcej sa prípustnosti podaného dovolania uviedol, že otázka okamžitej aplikability § 202 ods. 4 Exekučného poriadku bola už zodpovedaná viacerými rozhodnutiami tak najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu, na ktoré odkázal. Podľa ich záverov na použitie okamžitej aplikability § 202 ods. 4 Exekučného poriadku je nevyhnutné kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dovolanie musí byť podané (dovolacie konanie začaté) a zároveň rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, musí byť vydané za účinnosti „novej“ procesnej úpravy Exekučného poriadku účinnej od 1. apríla 2017. Keďže vo veci sťažovateľky bolo dovolacie konanie začaté doručením dovolania okresnému súdu 15. apríla 2021, teda za účinnosti novej právnej úpravy a dovolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo vydané 21. decembra 2020, najvyšší súd konštatoval, že prípustnosť dovolania sťažovateľky nie je daná.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti napadnutému uzneseniu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu a povinnosť rešpektovania ústavných princípov dôvery v platné právo, v správnosť aktov orgánov verejnej moci vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti podania opravných prostriedkov, ako aj princípu legitímneho očakávania je podľa sťažovateľky správne posudzovať prípustnosť dovolania podľa právnej úpravy platnej v čase začatia exekučného konania. V prípade iného postupu by podľa jej názoru došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľka toho názoru, že podanie dovolania je prípustné. Prijatím opačného záveru by nastal stav, keď by v rámci exekučného konania dochádzalo k situáciám, že rozhodnutie exekučného súdu vydané sudcom by bolo nepreskúmateľné, keďže by nemohlo byť napadnuté riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom, čím by bola vylúčená akákoľvek možnosť nápravy eventuálnych nesprávnych (nezákonných) rozhodnutí vydaných v prvej inštancii sudcami exekučného súdu.

b) Namieta nezákonnosť uznesenia okresného súdu s odôvodnením, že príklep udelený súdnym exekútorom je nezákonný z dôvodu, že súhlas s exekúciou predajom nehnuteľnosti udelila [REDAKOVANÉ] ako pôvodný oprávnený v exekučnom konaní až po tom, ako svoju vymáhanú pohľadávku postúpila na základe zmluvy o postúpení pohľadávok obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Uvedenou skutočnosťou sa okresný súd nezaoberal a nedostatok existencie zákonného súhlasu s predajom žiadnym spôsobom nezohľadnil pri posudzovaní zákonnosti udelenia príklepu súdnym exekútorom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým zastavil dovolacie konanie. Sťažovateľka v ňom vidí porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Zásah do ňou označených práv odvodzuje zo záveru, ku ktorému dospel najvyšší súd v otázke nedostatku jeho funkčnej príslušnosti na prejednanie dovolania, ako aj v otázke prípustnosti dovolania. Ten považuje za nesprávny a vzápätí predostiera vlastný názor, podľa ktorého by sa prípustnosť dovolania mala posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase začatia exekučného konania, ktorá prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nevylučovala.

6. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (resp. Exekučného poriadku), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa.

7. Najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia po odcitovaní § 419 CSP uviedol, že nie je funkčne príslušný rozhodovať o dovolaní podanom proti uzneseniu súdu prvej inštancie, čo predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania a zároveň, poukazujúc na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu zaoberajúce sa otázkou okamžitej aplikability § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podaného 15. apríla 2021 smerujúceho proti uzneseniu z 21. decembra 2020 vydanom v exekučnom konaní nie je daná.

8. Ústavný súd po preskúmaní veci poukazuje na skutočnosť, že o obdobných ústavných sťažnostiach s rovnakou námietkou, ako je tá sťažovateľky, už viackrát rozhodol (II. ÚS 185/2018, I. ÚS 259/2018, III. ÚS 276/2018, I. ÚS 281/2018, I. ÚS 74/2019, III. ÚS 311/2020, III. ÚS 349/2020, IV. ÚS 397/2020, II. ÚS 58/2021). V označených rozhodnutiach vyslovil názor, že záver o okamžitej aplikovateľnosti dotknutého ustanovenia Exekučného poriadku je ústavne konformný a udržateľný.

9. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

10. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že ťažisková námietka sťažovateľky v rámci jej sťažostnej argumentácie spočíva v jej nesúhlase s právnou úpravou, v zmysle ktorej dovolanie

proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

11. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že aj v prípade, ak by Exekučný poriadok v znení účinnom od 1. apríla 2017 pripúšťal podanie dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní, funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie podaného dovolania by ani tak nebola daná, keďže s poukazom na § 419 CSP najvyšší súd rozhoduje iba o dovolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacích súdov.

12. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti v podstate spája porušenie svojich práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu s ústavnosťou aplikovanej právnej úpravy na jej vec, keď uviedla, že v prípade neprípustnosti dovolania v exekučnom konaní by nastal stav, keď rozhodnutie exekučného súdu vydané sudcom by bolo nepreskúmateľné, keďže by nemohlo byť napadnuté riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom, čím by bola vylúčená akákoľvek možnosť nápravy eventuálnych nesprávnych (nezákonných) rozhodnutí vydaných v prvej inštancii sudcami exekučného súdu. K tomu ústavný súd uvádza, že pri rozhodovaní orgánov verejnej moci sa uplatňuje prezumpcia ústavnosti právnych predpisov až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ich neústavnosti (III. ÚS 361/06) a v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je ústavný súd oprávnený rozhodovať o ústavnosti právnych predpisov, ich častí alebo niektorých ich ustanovení. Túto svoju právomoc môže uplatniť len v konaní o súlade právnych predpisov (IV. ÚS 2/08). Toto konanie môže začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom. Ústavná a zákonná úprava v konaní pred ústavným súdom ich koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom (II. ÚS 66/01, II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07), t. j. (ako už bolo uvedené) v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy (II. ÚS 59/2016).

13. Nad rámec uvedeného a reagujúc tak aj na námietku sťažovateľky vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu ústavný súd dodáva, že sťažovateľka bola oprávnená domáhať sa ochrany svojich základných práv a slobôd ústavnou sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu priamo proti právoplatnému rozhodnutiu okresného súdu, čo však v dvojmesačnej lehote vyplývajúcej z § 124 zákona o ústavnom súde neurobila.

14. Ústavný súd tak pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu bol v súlade s platnou právnou úpravou a stabilizovanou judikatúrou, preto neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval. Ústavný súd považuje v zmysle uvedeného odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za ústavne konformné, na základe čoho konštatuje, že mu nemožno vytknúť vady, ktoré by viedli k porušeniu práv vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto dospel k záveru, že

ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol.

15. Keďže sťažovateľka odvodzuje porušenie svojho základného práva vlastníť majetok od tvrdenej nesprávnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorá z hľadiska už označených základných práv nebola ústavným súdom identifikovaná, nie je opodstatneným ani tvrdený zásah do majetkovej sféry sťažovateľky. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v časti tvrdeného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu